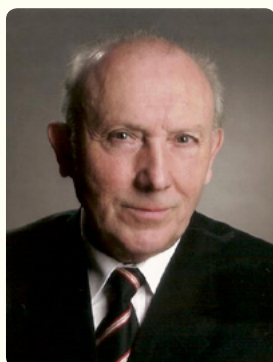

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Pápay Gyula

(Gyöngyös, 1939. július 14.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Gyula Pápay was born in Gyöngyös on 14 July 1939. His father was the headmaster of the Catholic school in Gyöngyöstarján, but in 1947 he had to leave and became a teacher in the ungraded elementary school in the small village Söréd. In 1953 he went to József Attila Grammar School (Cistercian St. Steven Grammar School). In the 1956 Revolution and War for Independence he was a member of the national guard in Székesfehérvár. In 1957 he matured and passed the entrance examination to the Kossuth Lajos University in Debrecen, he studied history and geography. In 1961 he left Debrecen for the Eötvös Loránd University in Budapest, where he was allowed to study a third specialty, cartography. He received his degree in 1962, and began to work at the

Pápay Gyula Gyöngyösön született 1939. július 14-én. Édesapja a gyöngyöstarjáni katolikus iskola igazgatója volt, de 1947-ben le kellett mondania, és a kis sörédi osztatlan általános iskolában kezdett tanítani. Középiskolai tanulmányait a székesfehérvári József Attila Gimnáziumban (Ciszterci Szent István Katolikus Gimnázium) végezte. Az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt nemzetőr volt Székesfehérváron. 1957-ben érettségizett, és felvették a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemre földrajz-történelem szakára. 1961-ben átjelentkezett az Eötvös Loránd Tudományegyetemre, ahol engedélyezték, hogy harmadik szakként felvegye a térképészetet. Földrajz-történelem szakos diplomáját 1962-ben kapta meg, a Kartográfiai Vállalatnál dolgozni kezdett,

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

Cartographic Company, but could continue his studies in cartography. His first study tour in the German Democratic Republic (GDR) in 1960 was of decisive influence on his later career, as here he met his later wife. In 1962 (for a year) they lived in Budapest, but in 1963 they left for the GDR. He began to work in Leipzig at the Geographisch Kartographische Anstalt VEB Hermann Haack Gotha/Leipzig, where he spent 17 years editing maps and globes. In 1967 he received a doctoral degree (Dr. sc. phil. in science history) at the Eötvös Loránd University (A színtörlesztés domborzatábrázolás néhány alapvető problémájának vizsgálata, különös tekintettel a kis méretarányú térképekre.)

In 1979 he left for the University of Rostock, he became a member of the Institute of History. For 10 years he had to teach history in the school-like educational system of the GDR, and had to spend much time with ideological discussions. (As he was a Hungarian citizen, he did not have to join the communist party.) In the 1980's he often came to Hungary, in 1988 he was visiting professor at the Eötvös Loránd University, where he lectured on the history of cartography, and he became doctor of the Hungarian Academy of Sciences (Studien zur Herausbildung der Wissenschaftsdisziplin Kartographie). In 1990 he became director of the Institute of History of the University of Rostock, in 1996 he became professor in the Institute

de folytathatta térképészeti tanulmányait. Az 1960-ban az NDK-ban tett tanulmányútja sorsdöntő hatással volt pályafutására, megismerte későbbi feleségét. 1962-ben (1 évig) Budapesten éltek, de 1963-ban az NDK-ba költöztek. Lipcsében, a Geographisch Kartographische Anstalt VEB Hermann Haack Gotha/Leipzig-nál kezdett dolgozni, 17 évet töltött térképek és földgömbök szerkesztésével. 1967-ben egyetemi doktorátust szerzett az ELTE-n (A színtörlesztés domborzatábrázolás néhány alapvető problémájának vizsgálata, különös tekintettel a kis méretarányú térképekre.) 1979-ben meghívták a Rostocki Egyetemre, a Történeti Intézet munkatársa lett. Tíz évig történelemtudományt oktatott az NDK-ban honos iskolatípusú rendszerben, és sok idejét elfoglalták az ideológiai megbeszélések. (Mivel magyar állampolgár volt, nem kellett belépnie a kommunista pártba.) A nyolcvanas években gyakran jött Magyarországra, 1988-ban vendég-professzor volt az ELTE-n, térképészettudományi előadásokat tartott. Ugyanebben az évben kapta meg a „doctor scientiae philosophiae” címet (Studien zur Herausbildung der Wissenschaftsdisziplin Kartographie). 1990-ben a Rostocki Egyetem Történeti Intézetének igazgatója lett, 1996-tól pedig 2004-es nyugdíjba vonulásáig a Történeti Intézet és a Szellemtudományi Multimédia és Adatfeldolgozó Intézet professzora és igazgatója volt. 2004 óta professor

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

of History and in the Multimedia and Data Processing Section. Since 2004 he has been professor emeritus but has been working for the Centre of Medieval Exhibitions in Magdeburg.

In the 90's he got interested in one of the most innovative fields of historical sciences: the application of computer technology and multimedia in historical sciences. He worked in close cooperation with the informatics institutes of the University of Rostock, the Department of Geodesy and Geoinformatics as well as the Fraunhofer Institute (digital image processing) and the Max Planck Institute (demographic research). He is an internationally recognized expert of 3D data of historic demography and urban development. The interdisciplinarity of his research was also introduced in university education.

He is the author/coauthor of several books and papers mainly in German, the volume on the history of cartography. Kartográfia-történet (with Klinghammer István and Török Zsolt) is available in Hungarian. He published several papers and issued the volume Bilder der Wissenschaft – Wissenschaft der Bilder, which have been of great importance in the development of image science. With British and American (US) authors he wrote a handbook (The Routledge Handbook of Mapping and Cartography), which is used in English language university education.

emeritus és továbbra is munkatársa a Középkori Kiállítások Centrumának (Magdeburg).

A 90-es években a történelemtudomány egyik leginnovatívabb területével kezdett el foglalkozni: a számítástechnika és multimédia történelemtudományokban való alkalmazásával. Ennek során szoros munkakapcsolatba került a Rostocki Egyetem informatikai intézeteivel, a Geodézia és Geoinformatika Tanszékkal valamint a Fraunhofer Intézettel (digitális képfeldolgozás) és a demográfiai kutatásokat folytató Max Planck Intézettel. A történelmi demográfia és a városfejlődési adatok térbeli vizualizációjának, a térképi modellezésnek nemzetközileg elismert szakembere. Kutatásának interdiszplináris jellegét az egyetemi oktatásra is kiterjesztette.

Szerzője és társszerzője számos, többnyire német nyelvű könyvnek és tanulmánynak. Magyarul a Klinghammer Istvánnal és Török Zsoltal közösen írt Kartográfia-történet című kötet olvasható. A 90-es évek végétől kezdve részt vett a képtudomány kialakításában több tanulmánnyal és egy általa kiadott tanulmánykötettel (Bilder der Wissenschaft – Wissenschaft der Bilder). Társszerzője egy, brit és egyesült államokbeli szerzőkkel közösen megírt kézikönyvnek, amelyet az angol nyelvterületen egyetemi tankönyvként használnak (The Routledge Handbook of Mapping and Cartography). Alapító tagja a Mecklenburg-Elő-

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

He is honorary and founding member of the Deutsch-Ungarische Gesellschaft Mecklenburg-Vorpommern, honorary member of the Hungarian Geographical Society (2005) and the Hungarian Society of Surveying, Mapping and Remote Sensing (2013).

In 2006, upon the 60th anniversary of the 1956 Revolution and War for Independence he was awarded the Hero of Liberty medal.

In 2010 he was awarded external member of the Hungarian Academy of Science in the Section of Earth Sciences. He read his inaugural speech *Újszerű koncepciók az elméleti és a gyakorlati kartográfiában* on 21 April 2011.

Pomeránia Magyar-Német Társaságnak.

Tiszteleti tagja a Magyar Földrajzi Társaságnak (2005) és a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaságnak (2013).

2006-ban az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából a Szabadság Hőse éremmel tüntették ki.

2010-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották, a Földtudományok Osztályában.

Székfoglaló előadását 2011. április 21-én tartotta *Újszerű koncepciók az elméleti és a gyakorlati kartográfiában* címmel.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

We asked three questions to Professor Gyula Pápay. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its „grey matter”, the scientific performance is considered one of the country’s most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Gyula Pápay: It is still but less significant than in the 20th century. I hope it will increase.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Gyula Pápay: Hungarian scientists are very cooperative, which promotes their career.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Gyula Pápay: The problems of the changing world are very complex – they can be managed by interdisciplinary research only. Climate change and artificial intelligence are great challenges. For the EU the future of Africa is also an urging

Három kérdést tettünk föl Pápay Gyula professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Pápay Gyula: Jelentős, de nem annyira, mint az a 20. században volt. Nagyon remélem, hogy a jövőben Magyarország szerepe jelentősebbé válik.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Pápay Gyula: A magyar tudósok együttműködési képessége megítélésem szerint igen nagy és ez hozzájárul eredményes pályafutásukhoz.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Pápay Gyula: A változó világ problémái rendkívüli módon komplexek. Megoldásukat csak az interdiszciplináris

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VI. oldal

question, but politicians do not have any ideas for solving the question with the help of science. The colonial past of Western European countries is a burden on the optimal approach to the problem. Hungarian science could play a significant role. A complex thematic atlas based on a comprehensive data bank and showing tendencies could help politicians to solve the problem. This field of research has unique traditions in Hungary – Pál Teleki had similar suggestions for the problems of Central-Eastern Europe and the Carpathian Basin.

kutatás teszi lehetővé. A klímaváltozás és a mesterséges intelligencia nagy kihívás a tudomány számára. Az EU viszonylatában égető fontosságú kérdés Afrika jövője. Ennek ellenére nincs a politikában semmilyen tudományosan megalapozott elképzelés ennek a problémának a megoldására. A nyugat-európai országok gyarmatosítói múltja megnehezíti ennek a problémának az optimális kezelését. A magyar tudomány azonban ebben jelentős szerepet vállalhatna. Egy igen sokrétű adatbankra támaszkodó és a tendenciákat is bemutató komplex tematikus atlasz nagy segítséget nyújthatna a politikának is a problémák megoldásához. Az itt javasolt kutatási irányzatnak Magyarországon egyedülálló hagyományai vannak. Teleki Pálnak a Közép-Kelet és a Kárpát-medence problémáinak megoldására hasonló javaslatok voltak.

Contact

Sonnenblumenweg 85
18055 Rostock
Germany
Tel.: +49 381 714810
E-mail: gyula.papay@uni-rostock.de

Kapcsolat

Sonnenblumenweg 85
18055 Rostock
Germany
Tel.: +49 381 714810
E-mail: gyula.papay@uni-rostock.de

